

מסורת הש"ס

א) אכל אמרו סתמו ז"ק.
ב) ז"ל דענית. א) לתקנו נא.
ג) ז"ק מ"ד. ז"ק מ"ג.
ד) ז"ל דענית. א) היכל דלא.
ה) ז"ק מ"ד. בתוך ששה ז"ק.
ו) ז"ל דענית. א) טעמתא של.
ז) ז"ל דענית. א) טעמתא של.
ח) ז"ל דענית. א) טעמתא של.
ט) ז"ל דענית. א) טעמתא של.

הלוקה בהמה פרק שלישי בכורות.

ב.

עין משפט נר מצוה

א מ"י פ"ד מהלכות
בכורות הלכה י טושע
י"ד סתמו שטו ספק י:

שיטה מקובצת

אל לוי שמעאל טעית והיבת
לר' נחמק: א) אלא אמרו
סיתן: א) ואני אינו אומר כן:
ז) לטבירה כגון שטיפה:
ח) מהיד ליתא בטניף:
ו) מכאן ולהלן הלכך:
ז) חיבת אית ליה דזעירא:
מנחם: א) דלא נקט שטיפה
בת טעיה אית ליה דזעירא
וארביי שמעאל: א) חדשים
שלמים ימי: א) הירון והירון
בביתר: א) לטור דברב:
א) ששה אית ליה דזעירא:
בכור: א) חיבת קא נחמק: ז) בכור
סיתן לכהן דאיכא חוקה
דמנוא דזעירא:
עין להחבר הס"ד והיבות
מן מתעברות נחמק:
עין למבוא מטעם רוב
ומיהו: א) למיבר דלקולא
לא: א) שלא לתנו לכהן:
עין דאיכא רוב דמתעברות
מן פלעיט דבהמה גריד:
מאורייתא: א) דאפשר
לברוק אפשר: א) שיש
מקום חיבת שום נחמק:
עין מאורייתא מדמטהר גבי
חיבת חוקה נעוד דרצה להתיר:
עין מקולקלין אלמא חיבת
למעט מדאורייתא היכא
דאיכא חוקה כהנה דבהמה
בחיבת בחוקת אסור עומדת
ואם תאמר: א) ארשניא
עבר שהכניסה בכורן שלה
נעוד:

רובא דהלי זמנא. כגון עיבור בהמה דתלי בהרצעה ואיכא למישח
שמא לא עלה עליה זכר הילכך ספק: ואני אינו אומר כן. אינו מולק
עליך בלשון שמועתי אלא בלשון אחר. ולקמן מפרש מאי איכא זין
סבירה לגמריה: זמאי קמפלגי ר' ישמעאל. וגמריה דר' יהושע דקמני
אכל אמרו: א) זינווף פוטור פליגי.

הגהות הב"ח

ג) ואני אינו אומר כן:

רבינו גרשום

אלא מחזורתא כו. ברובא
דלא תלי במעשה. כגון טריס
ואיילנות דמעצמן הוא הכי:
אבל רובא דחלי במעשה.
באחר לא אולי בחר רובא
אלא חיובי למיעוט מאי
מעשה בשמא אמ עליה
זכר א' לא: פירה. דבת
שלש ודאי לכהן: עד כאן
דברו ר' ישמעאל. היינו
כמו דברי ר' ישמעאל. עו
שטיפה בת ששה. חדשים
יולדת בתוך ששה דמינף
היא כחדש שביעי ומתעברת
לסוף שביעי וטוענת ה"ן
חדשים ויולדת לטוף שנה
וטניף פוטור מבכורה: אני
לא באתי לירי מדה זו.
דאינו יודע אם מטנפת בסוף
ששה א': אלא כל
שידוע כי ואם ספק ר'
עקיבא חמור שהיא נגה:
ספק ככל אפילו בת שנה:
ר' ישמעאל סבר טניוף
אינו פוטור. ומשום היק'
ודאי לכהן דלא יורה עדין
אפילו אם טיפה קודם לא
נפילתא בכך: ר' ישמעאל
סבר [אין חוששין לטיניוף].
כיון דלא חוינתא איהן חוששין
לטינוף הואיל דבתוך שנה
יולדת דתתתי לא עבה:
היאמר רבא מחזורתא ר'
ישמעאל כ"מ סבירא ליה
דחייש למיעוט. אפילו היכא
דליתיה קמן דלא חוינתא
הכא נמי נחוש לטינוף
ע"כ דלא חוינתא: כי חייש
לחייבה בכבורה.
דמינוט בהמה אין יולדת
בתוך שנה והך גני
אימר לא יולדת ומחייבה
בכבורה. אבל הכא אם
חייש למיעוט דמנפו היינו
קולא ופטור מן הבכורה:
ואני אין אמר אומר כן.
מפרש הבייתא כגון אמר
מר: מאי איכא בין גמריה
לסבירה. אלא אמרו היינו
גמריה מה שלמד מרבו.
סבירה היינו ואני אינו אומר
כן. ולדברי שניהם משמע
דטניף פוטור: כגון שטיפה
בסוף ששה. חדשים שנוגדה
כשמתחיל חדש השביעי:
ואיכא בנייהו דזעירא דאמר.
דטניף ל' וז' הם: לגמריה.

מחזורתא רבי ישמעאל בר"מ ס"ה דחייש למועטא. ומטעם
סמוך למיעוט דאין ממעברות לחוקה דמחזקת שלא
ילדה ואימרה ליה רובא אין לחושבו ודאי בכור דלא הוי אלא פלגא
ופלגא כדאמר בר"פ בתרא דבימות (דף ק"ט). ושם הארמתי והא'
דמטהרין כספק טומאה צפרק כסוי

הדם (חולין דף פ"א). היינו משום דליפנין
מסותה א' לטיהר צדק שאין זו דעת
לישאל ולהכי קאמר התם חס אמרו
ספק טומאה לטוהר יאמרו ספק אסור
להימר: רבינא אמר אפילו תיבא
רבנן. תימה דלא משני הכי בר"פ
בתרא דבימות (דף ק"ט). ושם אמתי'
דלא תנשא ולא תמייבס עד שמע
שמא [מיעוברת] היא לרמה וי"ל דשמנש
דאדם לא חשיב תלי זמנא כמו
שמנש דבהמה א' דפעמים דבהמה
צריך להרציע כדאמר דששוק רת
הפועלים (צ"מ דף א"ל). מותר להכניס
ממכולל צפופרת: ורבי יהושע
סבר חוששין לטינוף. וא"ת הא א' קא
מסקינן לקמן דרבי יהושע לא חייש
למיעוטא כדדייק ממתי' דיתמה מלאה
ר' יהושע אומר אינה חוששת וא"כ
הכי חייש הכא למיעוטא דמטנפות
ועוד דכ"ה היא גוואל דהכא אפילו ר"מ
לא חייש כדאמר גריס פרק בתרא
דיבמות (דף ק"ט): דאיכא דאיכא רובא
וחוקה הוי המיעוט מיעוט למיעוט
והכא איכא רובא דאין מטנפות וחוקה
שהיא צמזקת שלא ילדה וי"ל דמ"מ
לא הוי ודאי בכור י"ן שניתן לכהן
דאיכא חוקת ממוגל דעדיפא והמוגיל
מתצירו עליו הראיה ואפילו לר"ב דלזיל
צממוגל אחר הרוב זההיא דהמוכר
שור למצירו ונמול גתנן (צ"ק דף מ"ג).

היינו משום דאמר קיס לי צנפסאי
שאי מן הרוב א"י יש לתלוק זין ממון
שאין לו מוצעין לממון שיש לו מוצעין
ומיהו היא קלמ תימה דלענין ללקוח
בגמיה ועודה ועלנין ליקרב למנח
חשיב ודאי בכור דלזיל בטר רובא
וחוקה ועלנין נמינתו לכהן ישכח ספק
ונראה לתרץ לכהני חיישין למיעוט
דמטנפות משום דרוב בהמות
מתעברות כשמגיעות למן שאליות
להתערב ע"ז צו (מתעברות):
ל'קולא א' חייש. ואפילו לכהן
ימתן כיון דקרב למנוח ע"ז
ומיהו גבי חמורה קשה דהוה לן
להעמיד ממון ציד בעלים ולא ניזול
צמר רובא דאפילו רב מודה הכא דאין
הולכין צממון אחר הרוב כדפ' לעיל וי"ל דגור חמורה אטו בהמה טהורה: ואיבעית אימא בין ל'קולא בין לחומרא חייש. מעיקרא נמי
דהוה צעי למימר א' לקולא לא חייש משמע דהיינו ל' ישמעאל אבל ל' ר"מ חייש ומכ"מ אין לדקדק מכוון דהא דר"מ חייש למיעוטא היינו
מדאורייתא מדחייש הכא אפילו להקל דהיינו ע"ז שלא י"ן נותנו לכהן דלא אולינן צממון אחר הרוב א"י משום דאיכא רוב י"ן מתעברות כשמגיעות
לזמן הראיות להתערב שמסיע למיעוט וצפ' אין מעמידין (ע"ז דף ל'): גבי צנינת בית אוןיקי אחר דר"מ חייש למיעוטא וגור רובא אטו מיעוטא
ולא גור שחר מקומות אטו אותו מקום משמע דצאותו מקום נמי א' לאו מדאורייתא אלא מדרבנן מטעם גזירה אטו מיעוטא וצפ' דחולין (דף י"ב).
נני דפריך ל' פסק וקדשים מאי איכא למימר דשרא רחמנא ולא קאלמר צבר תאוה מאי איכא למימר דשרא רחמנא משמע דמדרבנן חייש
למיעוטא ואפילו גור צבצר תאוה צפסק וקדשים לא גזר דלא אפשר ואף על פי שלא יכלו להעמיד שם גזירתם העמידה היכא דאפשר הי"ג
צדאורייתא היכא דאפשר י"א אפשר היכא דלא אפשר לצדוק לא אפשר דאם אימא צדאורייתא אין חילוק זין אפשר ללא אפשר לא היה
לחכמים לחוש ולגזור היכא דאפשר כיון שראו י"ן שום מקום שלא חשו כגון היכא דלא אפשר ומיהו היכא דחוקה מסייעת למיעוט נראה
דחייש ר"מ למיעוט מדאורייתא י"א מטוהר גבי מיעוט א' ועוד רואה להמיר צפרק כסוי הדם (חולין דף ק"ט). גבי חמשה חומשין הן משמע דמדאי
שחיתת חרש שטור וקטן ע"ז דאף על גב דאין רוב מעשהין מקולקלין י"ן וא"ת דצפרק הוזה צ"מ דף ק"ט). גבי חמשה חומשין הן משמע דמדאי
הוי מדרבנן אפילו ל' ר"מ דקאלמר עשו חילוק לצדדיהם ולמה אינו טבל לדאורייתא דסמוך מיעוט דאין מעשרים לחוקת טבל וי"ל דאין זה
חוקה דלמלא כרבי אושעיא י"ן עבדה שהכניסה צמון (צרכות דף ל"א). ועוד דאין להחזיק שום אדם צרעה צבציל מיעוט שאין מעשרין:
מנ